

знаходяться у Статті 4 Угоди FIDIC про Комітет з вирішення спорів.

При цьому члени Комітету не мають жодних фінансових інтересів прийняти невірне рішення. Вони не можуть працювати з будь-яким працівником підрядника, інженера або замовника. В іншому випадку члени зобов'язані публічно розкривати ці відносини.

Ці умови призначення, як правило, не тільки гарантують, що зобов'язання

членів Комітету будуть виконані ефективно, а також, як правило, забезпечують дотримання неупередженості членів Комітету з вирішення спорів FIDIC.

Тож, з усього викладеного матеріалу ми можемо бачити переваги та недоліки участі незалежного інженера та Комітету з урегулювання спорів. Інженер насамперед куди більше володіє ситуацією на будівництві аніж члени Комітету. Проте багатьох спіткають сумніви у «незалежності» інженера, у той час, як члени комітету не мають жодної зацікавленості у прийнятті невірного рішення.

СУТНІСТЬ СТАНДАРТІВ FIDIC ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНФРАСТРУКТУРНИХ ПРОЕКТІВ

О. Б. КАЙДАННИК, асист. кафедри економіки підприємств,
бізнес-адміністрування та регіонального розвитку
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

З середини ХХ століття в усьому світі почалось зростання загального обсягу будівельних проектів, що фінансуються міжнародними та міждержавними фінансовими установами і об'єднаннями. При стандартному підході до реалізації проекту (договір підряду між замовником і підрядником) фінансовим інституціям було дуже складно контролювати якість споруджуваних об'єктів, витрачання виданих коштів, а також сам хід реалізації проектів. Тому питанням удосконалення цих процесів починаючи з 60-х років ХХ століття активно зайнялася Міжнародна федерація інженерів-консультантів (FIDIC – Federation Internationale des Ingenieurs-Conseil), яка проводить значну роботу щодо уніфікації договорів в різних сферах будівництва.

У широкому сенсі методика FIDIC – це метод виконання проекту шляхом проведення наступних заходів: підготовки конкурсної документації для проведення торгів на поставку товарів; виконання робіт і надання послуг за проектом; організації та проведення тендерних торгів на товари, роботи і послуги; виконання робіт. У вузькому сенсі методика FIDIC полягає в використанні юридичних документів (контрактів) встановленого зразка, що містять правила (умови) виконання будівельних проектів. Типова контрактна

документація FIDIC в силу своєї простоти і повноти відображення складності взаємовідносин всіх учасників будівництва швидко знайшла широке застосування в будівельних проектах у всьому світі.

Всього FIDIC розроблено дев'ять проформ контрактної документації.

Спочатку було випущено п'ять основних проформ:

«Умови контракту на спорудження об'єктів цивільного будівництва» («Червона книга»). «Червону Книгу» рекомендується використовувати для більшості об'єктів цивільного будівництва, при виконанні відносно простих робіт невеликої тривалості. «Червона книга» розроблена таким чином, щоб забезпечити найкращі умови для проектування і будівництва Об'єкта за проектом Замовника (або за його дорученням), але це не виключає можливість здійснення деяких проектних робіт самим підрядником і/або здійснення поставки і установки електромеханічних систем.

«Типовий договір між замовником і консультантом на надання послуг» («Біла книга»). «Біла книга» рекомендована для укладення контракту з інженером при спорудженні об'єктів «під ключ» із залученням іноземних інвестицій. Книга охоплює типові обов'язки інженера-консультанта на всіх етапах реалізації проекту (супровід проектування об'єкта; виконання функцій технічного нагляду; управління проектом; управління будівництвом; юридичний супровід; проведення будь-яких експертиз; вирішення проблемних ситуацій).

«Умови контракту на проектування, будівництво і здачу об'єктів «під ключ» («Помаранчева книга»). «Помаранчева книга» рекомендована до використання при проведенні міжнародних тендерів на будівництво об'єктів, для спорудження об'єктів “під ключ”, в рамках яких вимоги замовника зазвичай включають будівництво повністю обладнаного і готового до експлуатації об'єкта. Контракти на будівництво “під ключ” включають проектування, будівництво, інженерне забезпечення та монтаж обладнання.

«Умови контракту на електромонтажні роботи і роботи з монтажу механічного устаткування» («Жовта книга»). «Жовта книга» рекомендуються при постачанні і монтажі електричного та/або механічного обладнання, а також при розробці проекту і виконання будівельних або інженерних робіт. В рамках звичайного контракту такого типу Підрядник розробляє проект і, відповідно до вимог Замовника, здійснює монтаж обладнання та/або інші види робіт, які можуть включати будь-яку комбінацію інженерно-інфраструктурних, механічних, електричних та/або будівельних робіт.

«Умови субдоговорів на спорудження об'єктів цивільного будівництва».

У 1999 році було розроблено ще чотири проформи:

«Умови контракту на будівництво» («Нова Червона книга») – рекомендуються при проведенні будівельних або інженерних робіт, спроектованих замовником або його представником, інженером.

«Умови контракту на поставку обладнання, проектування і будівництво» («Нова Жовта книга»). «Нова Жовта книга» рекомендуються

при постачанні і монтажі електричного та/або механічного обладнання, а також при розробці проекту і виконанні будівельних або інженерних робіт.

«Умови контракту для проектів, які виконуються» під ключ» («Срібна книга»), 1999. «Срібна книга» може застосовуватися при спорудженні «під ключ» повністю обладнаного і готового до експлуатації заводу, електростанції, об'єкта інфраструктури або іншого аналогічного об'єкта, де, по-перше, важлива точність оцінки кінцевої вартості об'єкта і термінів його виконання, і, по-друге, підрядник несе всю повноту відповідальності за розробку проекту і здійснення робіт з мінімальною участю замовника.

«Скорочена форма контракту» («Зелена книга»), 1999. «Зелена книга» рекомендується при виконанні будівельних та інженерних робіт з відносно невеликим обсягом інвестицій і без залучення субпідрядних організацій. Підрядник здійснює всі види робіт відповідно до проекту замовника.

Проформами FIDIC передбачений механізм врахування особливостей національного законодавства та специфіки кожного об'єкта будівництва. Для цього в контракті присутні дві частини: Загальні умови контракту і Особливі умови, які прописуються сторонами в залежності від особливостей національного законодавства та особливостей проекту.

Таким чином, впровадження типових контрактів FIDIC в Україні є перспективним напрямком успішної розробки та реалізації інфраструктурних проектів.

РОЛЬ ИНЖЕНЕРА-КОНСУЛЬТАНТА В КОНТРАКТАХ FIDIC

Е. В. КОЛЕСНИК, студ.

*Харьковский национальный университет городского хозяйства
имени А. Н. Бекетова, г. Харьков*

О внедрении стандартов FIDIC при реализации крупных инфраструктурных проектов в Украине говорят более 10 лет. Но только недавно в этом вопросе наметился определенный прогресс, а также отмечалась важность инженеров-консультантов в выполнении контрактов в строительных проектах.

Контракты FIDIC используются в строительных проектах, особенно в тех, где задействованы международные компании. Также эти проформы очень часто используются международными финансовыми организациями при финансировании крупных проектов. Если Украина заинтересована в привлечении международных инвесторов, она должна внедрить эти контракты.

Основным признаком для классификации контрактов FIDIC является различие в функциях и принципах взаимодействия между заказчиком, исполнителем и инженером-консультантом. При этом инженер является представителем заказчика и координирует взаимодействие заказчика и